

Zakon o obrazovanju odraslih Republike Srpske

("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 111/21 od 14.12.2021)

GLAVA I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se organizacija i struktura obrazovanja odraslih, kao i druga pitanja od značaja za obrazovanje odraslih.

Član 2.

(1) Obrazovanje odraslih je dio jedinstvenog obrazovnog sistema Republike Srpske (u daljem tekstu: Republika), kojim se obezbjeđuju obrazovanje, usavršavanje i osposobljavanje odraslih lica.

(2) Obrazovanje odraslih je partnerska djelatnost i zajednička odgovornost Republike, jedinica lokalne samouprave, poslodavaca, zaposlenih i stručnih asocijacija, udruženja, naučnoistraživačkih i obrazovnih institucija i pojedinaca.

Član 3.

Ciljevi obrazovanja odraslih su:

- 1) postizanje najmanje osnovnog obrazovanja,
- 2) osposobljavanje za zapošljavanje odraslih lica koja nemaju završeno formalno obrazovanje,
- 3) omogućavanje daljeg obrazovanja i obuke, odnosno mogućnost dokvalifikacije, prekvalifikacije i kontinuiranog stručnog usavršavanja tokom cijelog radnog vijeka,
- 4) omogućavanje obrazovanja i sticanje znanja i vještina koje odgovaraju ličnim sposobnostima, afinitetu i životnom dobu pojedinca,
- 5) da stručno obrazovanje i obuka budu usklađeni sa standardima obrazovanja zemalja Evropske unije,
- 6) sticanje internacionalno uporedivih nivoa znanja.

Član 4.

Obrazovanje odraslih zasniva se na načelima:

- 1) cjelovitog učenja,
- 2) racionalnog korišćenja obrazovnih mogućnosti, teritorijalne blizine i dostupnosti obrazovanja svima pod jednakim uslovima, u skladu sa njihovim sposobnostima,
- 3) slobode i autonomije pri izboru načina, sadržaja, oblika, sredstava i metoda obrazovanja,
- 4) uvažavanja različitosti i uključivanja lica sa posebnim potrebama u obrazovanje odraslih,
- 5) stručne i moralne odgovornosti andragoških radnika,
- 6) garancije kvaliteta obrazovne ponude,
- 7) poštovanja ličnosti i dostojanstva svakog učesnika u obrazovanju odraslih.

Član 5.

(1) Obrazovanje odraslih može biti:

- 1) formalno obrazovanje,
- 2) neformalno obrazovanje i učenje,
- 3) informalno učenje.

(2) Formalno obrazovanje odraslih podrazumijeva obrazovni proces koji se izvodi u obrazovnim ustanovama po nastavnim planovima i programima osnovnog i srednjeg obrazovanja prilagođenim potrebama i mogućnostima odraslih.

(3) Neformalno obrazovanje i učenje odraslih je organizovan proces obrazovanja i učenja usmjeren ka usavršavanju i dopunjavanju znanja, vještina i sposobnosti prema dijelovima programa formalnog obrazovanja, odnosno modulima i po posebnim programima za sticanje znanja, vještina i sposobnosti, a koji se mogu organizovati kod obrazovnih ustanova i specijalizovanih organizacija koje ispunjavaju uslove prema programu koji izvode.

(4) Informalno učenje podrazumijeva permanentno samoobrazovanje, usavršavanje i sticanje znanja i vještina van obrazovnih ustanova i specijalizovanih organizacija za obrazovanje odraslih.

(5) Obrazovanje odraslih može se izvoditi i po javno važećim programima osposobljavanja koje je donio Zavod za obrazovanje odraslih (u daljem tekstu: Zavod) ili drugim programima donesenim od strane nadležnih organa, u skladu sa ovim zakonom.

Član 6.

Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju se propisi kojima se uređuje oblast osnovnog i srednjeg obrazovanja, upravnog postupka i obligacionih odnosa.

Član 7.

Pojedini izrazi i pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) polaznik obrazovanja je lice koje pohađa program obrazovanja odraslih,
- 2) prvo zanimanje je obrazovanje u sistemu obrazovanja odraslih za zanimanje trećeg ili četvrtog stepena složenosti s ciljem uključivanja na tržište rada ili nastavka školovanja,
- 3) dokvalifikacija je sticanje novog znanja u okviru iste struke za zanimanje višeg stepena složenosti s ciljem povećanja kompetencija,
- 4) prekvalifikacija je obrazovanje i osposobljavanje za drugo zanimanje radi zapošljavanja ili nastavka školovanja,
- 5) specijalizacija je obrazovanje i osposobljavanje u okviru istog zanimanja radi sticanja posebnih znanja i radnih vještina,
- 6) posebni programi su programi za povećanje opšteobrazovnog i kulturnog nivoa stanovništva i povećanja stručnih i drugih kompetencija.

Član 8.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje ženskog ili muškog roda podrazumijevaju oba pola.

GLAVA II

PLAN OBRAZOVANJA ODRASLIH

Član 9.

(1) Plan obrazovanja odraslih Republike Srpske (u daljem tekstu: Plan obrazovanja) je od posebnog značaja za Republiku.

(2) Plan obrazovanja donosi ministar prosvjete i kulture (u daljem tekstu: ministar) za period od

jedne godine, na prijedlog Zavoda.

(3) U pripremi Plana obrazovanja, Zavod obavezno pribavlja mišljenje Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske (u daljem tekstu: Zavod za zapošljavanje), Privredne komore Republike Srpske (u daljem tekstu: Privredna komora), Znanstveno-istraživačke komore Republike Srpske (u daljem tekstu: Znanstveno-istraživačka komora), Unije udruženja poslodavaca Republike Srpske (u daljem tekstu: Unija udruženja poslodavaca), organa jedinice lokalne samouprave i nadležnih ministarstava.

Član 10.

Planom obrazovanja se:

- 1) određuju prioritetne obrazovne oblasti obrazovanja odraslih,
- 2) određuju infrastrukturne djelatnosti potrebne za izvođenje obrazovanja odraslih,
- 3) određuje rasporedivanje programa obrazovanja na jedinice lokalne samouprave, pri čemu se vodi računa o racionalnom korišćenju postojećih obrazovnih kapaciteta, broju polaznika obrazovanja, razvojnim specifičnostima područja, obezbjeđivanju jednakih uslova za sticanje obrazovanja i osposobljavanja odraslih, kao i o dostupnosti obrazovanja,
- 4) određuje okvirni obim sredstava koja su potrebna za njegovu realizaciju,
- 5) navode ministarstva nadležna za sprovođenje aktivnosti iz Plana obrazovanja,
- 6) određuju programi obrazovanja i dinamika njihovog ostvarivanja.

Član 11.

U sprovođenju Plana obrazovanja Zavod:

- 1) raspisuje, u sredstvima javnog informisanja, javni konkurs za izbor organizatora obrazovanja za izvođenje odgovarajućih programa obrazovanja,
- 2) prati izvođenje programa obrazovanja i preduzima mjere koje su potrebne za njihovo izvođenje,
- 3) planira sredstva za finansiranje programa osnovnog obrazovanja, prvog zanimanja i infrastrukturne djelatnosti za njihovo ostvarivanje,
- 4) obavlja druge zadatke određene Planom obrazovanja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast republičke uprave.

Član 12.

- (1) Direktor Zavoda imenuje konkursnu komisiju čiji je zadatak da, na osnovu raspisanog javnog konkursa iz člana 11. tačka 1) ovog zakona, sprovede postupak izbora organizatora obrazovanja odraslih za izvođenje odgovarajućih programa obrazovanja i da navede prijedlog izbora organizatora obrazovanja.
- (2) Članovi komisije iz stava 1. ovog člana imenuju se iz reda zaposlenih u Zavodu.
- (3) Na osnovu prijedloga konkursne komisije za izbor organizatora obrazovanja odraslih, direktor Zavoda donosi rješenje o izboru organizatora obrazovanja odraslih za izvođenje odgovarajućeg programa obrazovanja.
- (4) Na rješenje iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba ministru.
- (5) Na osnovu rješenja iz stava 3. ovog člana zaključuje se ugovor o međusobnim pravima i obavezama Zavoda i organizatora obrazovanja odraslih.
- (6) Ministar na prijedlog Zavoda donosi Pravilnik o postupku izbora organizatora obrazovanja odraslih.

GLAVA III ORGANIZATORI OBRAZOVANJA ODRASLIH

Član 13.

- (1) Formalnim obrazovanjem odraslih mogu se baviti osnovne i srednje škole koje podnesu zahtjev za upis u Registar organizatora obrazovanja odraslih (u daljem tekstu: Registar) o čemu direktor Zavoda odlučuje rješenjem.
- (2) Pored ustanova iz stava 1. ovog člana, formalnim obrazovanjem odraslih mogu se baviti i druge obrazovne ustanove koje ispunjavaju materijalne, kadrovske i druge uslove u skladu sa važećim pedagoškim standardima i normativima za program za koji traže odobrenje.
- (3) Ustanova iz stava 2. ovog člana Zavodu podnosi zahtjev za izvođenje formalnih programa obrazovanja odraslih uz prilažbe:
- 1) akt o osnivanju,
 - 2) statut,
 - 3) odluku o imenovanju ovlaštenog lica za zastupanje,
 - 4) dokaze o stručno-pedagoškim i andragoškim radnicima i nastavnicima koji izvode program,
 - 5) dokaze o prostoru, opremi i nastavnim sredstvima,
 - 6) dokaz o uplati administrativne takse utvrđene propisom kojim se uređuju administrativne takse.
- (4) Ispunjenost uslova za izvođenje formalnih programa obrazovanja odraslih utvrđuje neposrednim uvidom komisija koju imenuje ministar, a koju čine tri člana, dva predstavnika Ministarstva prosvjete i kulture (u daljem tekstu: Ministarstvo) i jedan predstavnik Zavoda.
- (5) Članovi komisije iz stava 4. ovog člana nemaju pravo na novčanu naknadu.
- (6) Na osnovu zahtjeva iz stava 3. ovog člana i izvješća komisije iz stava 4. ovog člana o ispunjenosti uslova za izvođenje formalnih programa obrazovanja odraslih, direktor Zavoda donosi rješenje o ispunjenosti uslova za izvođenje formalnih programa obrazovanja odraslih i o upisu u Registar.
- (7) Protiv rješenja iz stava 6. ovog člana može se izjaviti žalba ministru.
- (8) Neformalnim obrazovanjem odraslih mogu se baviti specijalizovane organizacije za obrazovanje odraslih, kao što su radnički univerziteti, centri za obuku, škole stranih jezika, privredna društva i druga pravna lica.
- (9) Obrazovanjem odraslih po javno važećim programima osposobljavanja, koji su doneseni po proceduri propisanoj ovim zakonom, mogu se baviti ustanove koje su upisane u Registar.
- (10) Organizator obrazovanja odraslih iz st. 1. i 2. ovog člana može da obavlja djelatnost obrazovanja odraslih u posebnoj organizacionoj jedinici van svog sjedišta ukoliko ispunjava uslove propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.
- (11) Organizatori obrazovanja odraslih mogu izvoditi pojedinačne programe samostalno ili u međusobnoj saradnji.

Član 14.

- (1) Ustanova podnosi Zavodu zahtjev za utvrđivanje ispunjenosti uslova za izvođenje javno važećih programa osposobljavanja.
- (2) Uz zahtjev se prilažu:
- 1) javno važeći programi osposobljavanja,
 - 2) dokazi o stručno-pedagoškim i andragoškim radnicima i nastavnicima koji izvode program,
 - 3) dokazi o prostoru, opremi i nastavnim sredstvima,
 - 4) dokaz o uplati administrativne takse utvrđene propisom kojim se uređuju administrativne

takse.

(3) Sredstva uplaćena na ime administrativne takse iz stava 2. tačka 4) ovog člana koriste se za troškove postupka utvrđivanja ispunjenosti uslova za izvođenje programa osposobljavanja.

(4) Ispunjenost uslova za izvođenje javno važećih programa osposobljavanja utvrđuje neposrednim uvidom komisija, koju čine najmanje tri člana i koju imenuje ministar.

(5) Članovi komisije iz stava 4. ovog člana imenuju se iz reda stručnjaka iz oblasti za koju se traži provjera ispunjenosti uslova.

(6) Članovi komisije iz stava 4. ovog člana imaju pravo na naknadu u visini administrativne takse uplaćene za provjeru ispunjenosti uslova za izvođenje programa osposobljavanja, čiji iznos se dijeli ravnomjerno po svakom imenovanom članu komisije.

(7) Na osnovu zahtjeva iz stava 1. ovog člana i izvješćaja komisije iz stava 4. ovog člana o ispunjenosti uslova za izvođenje javno važećih programa osposobljavanja, direktor Zavoda donosi rješenje o ispunjenosti uslova za izvođenje javno važećeg programa osposobljavanja i o upisu u Registar.

(8) Protiv rješenja iz stava 7. ovog člana može se izjaviti žalba ministru.

Član 15.

(1) Rješenja iz člana 13. stav 6. i člana 14. stav 7. ovog zakona izdaju se na period od četiri godine.

(2) Nakon isteka perioda iz stava 1. ovog člana, za donošenje novog rješenja organizator obrazovanja odraslih obavezan je da podnese Zavodu zahtjev, uz prilaganje dokaza za izvođenje programa za koje traži ponovno odobrenje.

(3) Organizator obrazovanja odraslih je u toku važenja odobrenja za izvođenje javno važećih programa osposobljavanja dužan da obavijesti Zavod o svakoj promjeni koja se odnosi na nastavnike, pedagoške i andragoške radnike, prostor, opremu, nastavna sredstva i druge uslove za izvođenje programa osposobljavanja, najkasnije u roku od 15 dana od dana nastanka promjene.

Član 16.

Ustanove koje ispunjavaju uslove za izvođenje formalnog obrazovanja i uslove za izvođenje javno važećih programa osposobljavanja odraslih upisuju se u registar koji vodi Zavod.

(2) Registar sadrži podatke o ustanovi, način upisa i izmjene podataka, podatke o brisanju ustanove iz Registra, kao i zbirku isprava za svaku ustanovu koja se upisuje u Registar, a koja je prilog Registru. <https://advokat-prnjavorac.com>

(3) Ministar, na prijedlog Zavoda, donosi Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Registra organizatora obrazovanja odraslih.

Član 17.

(1) Vrijeme organizovanja obrazovanja odraslih u toku godine i obrazovni rad u toku dana i radne sedmice raspoređuju se na način predviđen statutom ili drugim aktom organizatora obrazovanja odraslih.

(2) Organizator formalnog obrazovanja odraslih mora, najmanje dva puta godišnje, objaviti rokove za ispite iz obrazovnih programa koje izvodi, i to najmanje 30 dana prije predviđenog termina polaganja ispita.

(3) Trajanje formalnog obrazovanja odraslih, redoslijed nastave iz pojedinih predmeta ili predmetnih oblasti, način i oblici provjeravanja znanja, napredovanje i drugo prilagođava se specifičnostima, potrebama i mogućnostima polaznika obrazovanja.

Član 18.

- (1) Organizatori obrazovanja odraslih vode andragošku dokumentaciju i evidenciju.
- (2) Ministar, na prijedlog Zavoda, donosi Pravilnik o sadržaju, formatu, načinu vođenja i čuvanja andragoške dokumentacije i evidencije.

Član 19.

Organizatori obrazovanja odraslih koji imaju rješenje o ispunjenosti uslova za izvođenje javno važećih programa osposobljavanja moraju, u posebnoj publikaciji, predstaviti programe obrazovanja odraslih koje izvode, kao i svoju organizaciju rada, te prilikom upisa upoznati kandidate sa njima.

GLAVA IV PROGRAMI OBRAZOVANJA ODRASLIH

Član 20.

- (1) Programom obrazovanja odraslih utvrđuju se:
 - 1) cilj i naziv programa,
 - 2) nastavni sadržaji,
 - 3) oblik izvođenja programa,
 - 4) trajanje programa i način provjere,
 - 5) kadrovski, didaktički, prostorni uslovi za njegovo izvođenje, te školska ili stručna sprema, odnosno zanimanje, znanje i vještine koji se stiču završetkom programa,
 - 6) uslovi za upis, napredovanje i završetak programa,
 - 7) način evaluacije programa i postignuća učenja.
- (2) Programi su prilagođeni dobi, prethodnom obrazovanju, znanju, vještinama i sposobnostima odraslih.
- (3) U postupku realizacije programa prekvalifikacije organizator obrazovanja odraslih utvrđuje razlike stručnih predmeta između iste stručne spreme i stručne spreme koja se stiče završetkom programa prekvalifikacije.
- (4) Javno važećim programom osposobljavanja utvrđuje se i minimum znanja i vještina neophodnih za obavljanje određenih poslova.
- (5) Programom usavršavanja utvrđuje se i dodatni opseg posebnih znanja i vještina u određenoj oblasti u odnosu na trenutnu kvalifikaciju kandidata.

Član 21.

Polaznik obrazovanja odraslih stiče obrazovanje, znanje, vještine i sposobnosti po programima obrazovanja za odrasle ili dijelovima odgovarajućih obrazovnih programa za redovne učenike kroz:

- 1) obrazovanje i osposobljavanje odraslih kojima je prestalo pravo na redovno obrazovanje,
- 2) prekvalifikaciju, dokvalifikaciju ili specijalizaciju,
- 3) obrazovanje i osposobljavanje nezaposlenih lica za potrebe tržišta rada,
- 4) usavršavanje radi postizanja višeg stepena znanja u profesiji i podizanja produktivnosti rada,
- 5) obrazovanje za prihvatanje vrijednosti demokratije i građanskog društva,
- 6) učenje stranih jezika,
- 7) obrazovanje za ostvarivanje posebnih prava pripadnika nacionalnih i etničkih grupa,
- 8) obrazovanje odraslih sa posebnim potrebama (lica sa psihičkim i fizičkim smetnjama ili

poremećajima u ponašanju), u skladu sa zakonima koji uređuju oblast osnovnog vaspitanja i obrazovanja i srednjeg obrazovanja i vaspitanja,
9) obrazovanje posebnih grupa (socijalno isključених група, asocijalnih lica).

Član 22.

Programi formalnog obrazovanja odraslih obuhvataju:

- 1) osnovno obrazovanje odraslih,
- 2) programe za sticanje srednje stručne spreme, izuzev gimnazije,
- 3) programe za sticanje prvog zanimanja,
- 4) programe prekvalifikacije,
- 5) programe dokvalifikacije,
- 6) programe usavršavanja.

Član 23.

Programi neformalnog obrazovanja odraslih obuhvataju:

- 1) programe zaštitne okoline i ekologije,
- 2) programe stranih jezika,
- 3) programe obuke za rad na računaru,
- 4) programe preduzetništva i menadžmenta,
- 5) programe rada u struci,
- 6) javno važeće programe osposobljavanja,
- 7) programe iz poznavanja nauke i tehnologije,
- 8) programe kreativnog i umjetničkog izražavanja, kao i drugih znanja, vještina i sposobnosti.

Član 24.

- (1) Javno važeće programe osposobljavanja i programe usavršavanja, na zahtjev zainteresovanih pravnih subjekata, donosi Zavod.
- (2) Prije odobrenja za izvođenje programa iz stava 1. ovog člana, Zavod pribavlja mišljenje ministarstva nadležnog za oblast za koju se program donosi, Zavoda za zapošljavanje i Privredne komore koja obezbjeđuje mišljenje reprezentativnog udruženja poslodavaca na nivou Republike.

Član 25.

- (1) Osnovno obrazovanje odraslih izvodi se prema formalnom nastavnom planu i programu osnovnog obrazovanja odraslih.
- (2) Ministar, na prijedlog Zavoda, donosi formalni nastavni plan i program obrazovanja odraslih za osnovno obrazovanje odraslih.
- (3) Programi formalnog obrazovanja odraslih za sticanje srednje stručne spreme, prekvalifikaciju i dokvalifikaciju izvode se prema nastavnim planovima i programima za redovne učenike srednje škole, na način da se broj časova teoretske nastave umanjuje za 50%, dok se broj časova praktične nastave ne umanjuje.

Član 26.

Programi obrazovanja odraslih mogu se izvoditi:

- 1) redovnom nastavom,

2) konsultativno-instruktivnom nastavom,

3) praktičnim radom.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, teoretska nastava u obrazovanju odraslih se može realizovati i putem nastave na daljinu, korišćenjem različitih sredstava elektronske komunikacije, u slučajevima proglašenja vanredne situacije ili u slučaju proglašenja vanrednog stanja, kao i u drugim opravdanim slučajevima, uz saglasnost Zavoda.

(3) Organizator formalnog obrazovanja odraslih, uz saglasnost Zavoda, prilikom realizacije programa može izmijeniti do 30% sadržaja nastavnog programa u skladu sa potrebama tržišta rada.

(4) Organizator formalnog obrazovanja odraslih može do 30% časova teoretske nastave iz programa obrazovanja odraslih izvoditi konsultativno-instruktivnom nastavom.

Član 27.

(1) Program obrazovanja odraslih organizuje se po principu modularnog rada.

(2) Izvođenje programa za sticanje srednje stručne spreme odraslih traje u skladu sa brojem časova predviđenim programima srednjeg stručnog obrazovanja odraslih.

(3) Izvođenje javno važećih programa osposobljavanja traje u skladu sa brojem časova predviđenim programima.

(4) Izvođenje programa usavršavanja nije vremenski ograničeno.

(5) Polaznik programa iz st. 2. i 3. ovog člana može biti opravdano odsutan najviše 30% časova tokom realizacije programa.

Član 28.

(1) Programi obrazovanja ili dijelovi programa obrazovanja odraslih, radi uvođenja organizacionih promjena, primjene savremenih tehnologija, zahtjeva tržišta za deficitarna zanimanja i slično, mogu se uvoditi i provjeravati oglednim programom, na prijedlog škole, Udruženja poslodavaca, Zavoda za zapošljavanje ili drugih zainteresovanih organizacija.

(2) Organizatore obrazovanja odraslih koji izvedu ogledni program određuje Ministarstvo, na prijedlog Zavoda i zainteresovanih organizacija.

(3) Izvođenje oglednog programa prati Zavod.

(4) Stečeno znanje, vještine i sposobnosti, u smislu stava 1. ovog člana, provjeravaju se kod organizatora obrazovanja odraslih koji sprovodi ogledni program, a izuzetno, može i kod Ispitnog centra koji je organizaciona jedinica Zavoda.

Član 29.

(1) Programi obrazovanja odraslih koji se realizuju kroz praktičan rad mogu se ostvarivati kod poslodavca i kod drugog organizatora obrazovanja odraslih, a uređuju se ugovorom.

(2) Ako se praktični rad izvodi kod poslodavca koji nije i organizator obrazovanja odraslih, međusobna prava i obaveze organizatora obrazovanja odraslih i poslodavca uređuju se ugovorom, a međusobna prava polaznika obrazovanja odraslih i poslodavca uređuju se ugovorom o praktičnom radu.

Član 30.

(1) Privredna komora, Znanstveno-preduzetnička komora i Unija udruženja poslodavaca mogu da predlažu i da pripremaju odgovarajuće javno važeće i programe osposobljavanja i formalne

programe usavršavanja i staraju se o praktičnom obrazovanju u tim programima.

(2) Privredna komora, Zanatsko-preduzetnička komora i Unija udruženja poslodavaca:

1) organizuju savjetovanja i specijalizacije za zaposlene (marketing, menadžment i dr.),

2) učestvuju u koncipiranju programa učenja uz rad, za sticanje specijalističkih znanja i sprovode permanentno obrazovanje,

3) predlažu standarde praktičnih znanja,

4) predlažu Zavodu programe usavršavanja i osposobljavanja odraslih,

5) predlažu svoje predstavnike za članove ispitnih komisija za sticanje kvalifikacija.

(3) Privredna komora:

1) vodi Registar poslodavaca kod kojih se obavlja praktičan rad,

2) obavlja savjetodavni rad u vezi sa izvođenjem praktičnog rada,

3) na zahtjev organizatora obrazovanja, daje potrebne podatke o poslodavcima kod kojih se može obavljati praktičan rad.

(4) Način provjere i verifikacije poslodavaca kod kojih se obavlja praktičan rad, sadržaj i način vođenja Registra poslodavaca propisuje pravilnikom ministar, na prijedlog Zavoda, a uz prethodno mišljenje Privredne komore.

GLAVA V POLAZNICI, ISPITI I NASTAVNICI OBRAZOVANJA ODRASLIH

Član 31.

(1) Odrasla lica koja se upisuju u program obrazovanja odraslih stiču status polaznika obrazovanja odraslih.

(2) Polaznik obrazovanja odraslih, u smislu ovog zakona, može biti lice starije od 15 godina koje nije završilo osnovno obrazovanje, odnosno lice starije od 18 godina koje nema status učenika, ukoliko upisuje formalni program obrazovanja odraslih.

(3) Polaznik obrazovanja odraslih upisuje se u javno važeći program osposobljavanja ako ispunjava propisane uslove u vezi sa prethodnim obrazovanjem, iskustvom ili posebnim psihofizičkim sposobnostima.

Član 32.

(1) Na osnovu javnog konkursa, koji objavljuje organizator obrazovanja odraslih, vrši se upis polaznika obrazovanja odraslih.

(2) Programom obrazovanja odraslih utvrđuju se opšti i posebni uslovi koje mora ispunjavati polaznik obrazovanja odraslih.

(3) Javni konkurs iz stava 1. ovog člana sadrži:

1) opšte i posebne uslove za upis,

2) broj slobodnih mjesta za upis, u skladu sa ovim zakonom, programom obrazovanja i rješavanjem o odobravanju izvođenja programa,

3) način izvođenja programa obrazovanja, trajanje i uslove za njegovo završavanje,

4) vrstu javne isprave koje se izdaje nakon uspješnog završetka programa obrazovanja odraslih.

Član 33.

Ako se na konkurs prijavi više kandidata nego što ih je moguće upisati u program obrazovanja odraslih, organizator obrazovanja dužan je da prilikom izbora kandidata uzima u obzir stepen ispunjenosti uslova u vezi sa prethodnim obrazovanjem, iskustvom ili posebnim psihofizičkim

sposobnostima.

Član 34.

(1) Organizator obrazovanja odraslih i polaznik obrazovanja odraslih zaključuju ugovor o obrazovanju, kojim se uređuju njihova međusobna prava i obaveze.

(2) Status polaznika obrazovanja odraslih prestaje:

- 1) uspjehom završetkom programa,
- 2) odustankom,
- 3) ispisom.

Član 35.

(1) Polaznik obrazovanja odraslih ima pravo na obrazovanje i osposobljavanje koje je stručno i kvalitetno organizovano.

(2) Polaznik obrazovanja odraslih za vrijeme trajanja formalnog obrazovanja odraslih, koje obuhvata sticanje srednje stručne spreme, ima prava i obaveze kao i učenic srednje škole, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast srednjeg obrazovanja i vaspitanja i ovim zakonom.

(3) Zaposleni polaznik obrazovanja odraslih, u zavisnosti od složenosti dužine trajanja programa obrazovanja, ima pravo na odsustvo sa posla radi obrazovanja i osposobljavanja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast radnih odnosa i aktom poslodavca.

(4) Međusobna prava i obaveze između zaposlenog polaznika obrazovanja odraslih i poslodavca uređuju se ugovorom.

Član 36.

Polaznici javno važećeg programa osposobljavanja i programa usavršavanja obavezno polažu u ispit provjere iz sadržaja programa na završetku upisanog programa.

Član 37.

(1) Ocjenjivanje polaznika obrazovanja odraslih za sticanje osnovnog i srednjeg obrazovanja vrši se u skladu sa propisima kojim se uređuje oblast osnovnog vaspitanja i obrazovanja i srednjeg obrazovanja i vaspitanja, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

(2) Polazniku programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih za sticanje srednje stručne spreme na kraju svakog završenog razreda izdaje se svjedocanstvo o završenom razredu srednje stručne škole, nakon završenog ispita – diploma o položenom završnom ispitu u stručnoj školi, odnosno nakon položenog maturalnog ispita izdaje se diploma o položenom maturalnom ispitu u stručnoj tehničkoj školi.

(3) Polazniku koji završi javno važeći program osposobljavanja izdaje se uvjerenje o osposobljenosti.

(4) Polazniku koji završi program usavršavanja izdaje se uvjerenje o usavršavanju.

(5) Ministar, na prijedlog Zavoda, donosi Pravilnik o formi i sadržaju javnih isprava u obrazovanju odraslih.

Član 38.

(1) Odrasli mogu polaganjem ispita kod Ispitnog centra dokazivati znanje, vještine i sposobnosti, bez obzira na način njihovog sticanja.

- (2) Nadležnost Ispitnog centra je provjera znanja, vještina i sposobnosti pojedinaca.
- (3) Provjera znanja, vještina i sposobnosti pojedinaca sprovodi se kroz proces testiranja, a u skladu sa ishodišta znanja iz javno važećeg programa osposobljavanja.
- (4) Testiranje iz stava 3. ovog člana sprovode ispitne komisije sastavljene od stručnjaka iz pojedinih oblasti, u skladu sa javno važećim programima osposobljavanja.
- (5) Visina naknade za provjeru znanja, vještina i sposobnosti iznosi dvije najniže plate nakon oporezivanja (neto plata) u Republici, za mjesec koji prethodi podnošenju prijave za provjeru znanja vještina i sposobnosti, prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“.
- (6) Direktor Zavoda, po potrebi, rješenjem formira ispitne komisije iz stava 4. ovog člana i određuje visinu naknade za rad članova ispitne komisije.
- (7) Visina naknade članovima ispitne komisije iz stava 6. ovog člana iznosi jednu najnižu platu nakon oporezivanja (neto plata) za prethodni mjesec u Republici prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“.
- (8) Zavod, na osnovu utvrđenog znanja pojedinaca, izdaje javne isprave o završenom obrazovanju za odrasle.
- (9) Ministar, na prijedlog Zavoda, donosi Pravilnik o načinu rada ispitnih komisija i postupku sprovođenja ispita.

Član 39.

- (1) Poslodavac može, radi prilagođavanja tržišnim zahtjevima i promjenama, novim tehnološkim i radnim procesima, organizovati različite oblike osposobljavanja i usavršavanja zaposlenih.
- (2) Odraslo lice koje se osposobljava u smislu stava 1. ovog člana, a prema javno važećem programu osposobljavanja, može da potvrdi stečeno znanje, vještine i sposobnosti kod Zavoda, koji o tome izdaje uvjerenje, u skladu sa ovim zakonom.

Član 40.

- (1) Za sticanje osnovnog obrazovanja odrasli ne plaćaju školarinu.
- (2) Za sticanje ostalih vidova obrazovanja i osposobljavanja odraslih, troškove obrazovanja snose polaznici programa, poslodavci kod kojih su zaposleni, Zavod za zapošljavanje ili druga zainteresovana pravna i fizička lica.

Član 41.

- (1) Obrazovanje odraslih obavljaju nastavnici, stručni saradnici, predavači, treneri, voditelji i drugi stručni radnici (u daljem tekstu: nastavnici).
- (2) Nastavnici moraju ispunjavati uslove propisane programom obrazovanja odraslih i imaju pravo i obavezu stalnog stručnog i andragoškog usavršavanja.

GLAVA VI PRAĆENJE I RAZVOJ OBRAZOVANJA ODRASLIH

Član 42.

- (1) Praćenje i unapređivanje obrazovanja odraslih obavlja Zavod.
- (2) Organizatori obrazovanja odraslih obavljaju jednom godišnje samoevaluaciju izvođenja programa koji su odobreni od Zavoda.
- (3) Promociju cjeloživotnog učenja, usklađivanje sa standardima zanimanja, praćenje, unapređenje i garanciju kvaliteta obrazovanja odraslih, kao i širenje mreže, pružanje stručne pomoći u unapređenju rada organizatora obrazovanja i izradu programa andragoškog usavršavanja nastavnika uključених u proces obrazovanja odraslih obavlja Zavod.

Član 43.

- (1) Radi efikasnijeg praćenja i ostvarivanja obrazovanja odraslih, jedinice lokalne samouprave mogu osnovati lokalne savjete, za čiji rad obezbjeđuju i finansijska sredstva.
- (2) Lokalne savjete čine predstavnici lokalne vlasti, obrazovnih ustanova i organizacija, poslodavaca, sindikata i udruženja građana.

Član 44.

Nadležnosti lokalnih savjeta su da:

- 1) analiziraju i prate stanje u području razvoja ljudskih resursa, zapošljavanja i obuke odraslih,
- 2) identifikuju potrebe i prioritete u obrazovanju odraslih i obuci na svom području,
- 3) prikupljaju informacije o potrebama tržišta rada na svom području,
- 4) dostavljaju Zavodu prijedloge za razvoj programa obrazovanja odraslih,
- 5) predlažu u programe obrazovanja odraslih koje će finansirati,
- 6) obezbjeđuju sredstva za ustanove i organizacije za obrazovanje odraslih koje su osnovane na teritoriji jedinice lokalne samouprave.

GLAVA VII FINANSIRANJE, NADZOR I KAZNE NE ODREDBE

Član 45.

Sredstva za finansiranje obrazovanja odraslih obezbjeđuju se u budžetu Republike, budžetima jedinica lokalne samouprave i neposredno od polaznika, poslodavaca, te iz drugih izvora u skladu sa Planom obrazovanja.

Član 46.

- (1) Upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo.
- (2) Stručni nadzor, monitoring i evaluaciju nad radom organizatora obrazovanja odraslih vrši Zavod.
- (3) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona i drugih propisa iz oblasti obrazovanja odraslih vrši Republička uprava za inspekcijske poslove, posredstvom prosvjetne inspekcije.

Član 47.

Zavod organizatorima obrazovanja odraslih daje stručna uputstva i smjernice za poboljšanje rada i otklanjanje utvrđenih nedostataka.

Član 48.

Prilikom inspekcijskog nadzora inspektor koji vrši inspekcijski nadzor u oblasti obrazovanja odraslih:

- 1) provjerava ispunjenost uslova organizatora obrazovanja,
- 2) provjerava upis i postupak ocjenjivanja polaznika,
- 3) provjerava da li nastavnici ispunjavaju uslove za rad u nastavi za obrazovanje odraslih,
- 4) kontroliše urednost vođenja andragoške i druge evidencije i dokumentacije,
- 5) kontroliše zakonitost izdavanja javnih isprava,
- 6) kontroliše naplatu školarine od polaznika,
- 7) vrši i druge kontrole u vezi sa primjenom ovog zakona.

Član 49.

(1) Inspektor koji vrši inspekcijski nadzor u oblasti obrazovanja odraslih, nakon utvrđenih nedostataka, ima ovlaštenja da:

- 1) privremeno oduzme, do konačne odluke nadležnog organa, dokumentaciju i evidenciju koju vodi organizator obrazovanja,
- 2) naloži otklanjanje nedostataka nastalih neizvršavanjem ili nepravilnom primjenom zakona, podzakonskih propisa i drugih akata,
- 3) naloži i poništavanje upisa polaznika i ocjena ako su sprovedeni suprotno zakonu,
- 4) naloži i poništavanje akata organizatora obrazovanja odraslih ako su doneseni suprotno odredbama ovog zakona,
- 5) naloži organizatoru obrazovanja odraslih poništavanje javnih isprava iz člana 37. ovog zakona i drugih dokumenata koja su izdata suprotno zakonu,
- 6) naloži i poništavanje javnih isprava iz člana 37. ovog zakona, kao i drugih dokumenata ukoliko organizator obrazovanja odraslih ne postupi po nalogu za njihovo poništenje,
- 7) naloži otklanjanje nedostataka u postupku vođenja evidencije i dokumentacije,
- 8) zabrani rad organizatoru obrazovanja koji ne ispunjava propisane uslove za izvođenje programa obrazovanja odraslih,
- 9) naloži organizatoru obrazovanja usaglašavanje pojedinačnih akata sa propisima ukoliko utvrdi da su doneseni suprotno odredbama ovog zakona, kao i odredbama drugih propisa i opštih akata donesenih na osnovu zakona,
- 10) zabrani dalji rad nastavniku koji ne ispunjava uslove utvrđene programima obrazovanja odraslih,
- 11) zabrani rad i izdavanje javnih isprava organizatoru obrazovanja koji nije upisan u Registar,
- 12) zabrani rad organizatoru obrazovanja odraslih ukoliko ne izvodi nastavu ili na drugi način odstupa od realizacije odobrenog programa,
- 13) naloži organizatoru da poništi upis polaznika ukoliko se utvrdi da organizator ne izvodi nastavu ili na drugi način odstupa od realizacije odobrenog programa,
- 14) preduzme i druge mjere i radnje za koje je ovlašten.

(2) Lice koje smatra da je došlo do povrede ovog zakona može se obratiti nadležnoj inspekciji u roku od tri mjeseca od dana saznanja za učinjenu povredu, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana učinjene povrede.

Član 50.

(1) Novčanom kaznom od 2.000 KM do 6.000 KM kazniće se za prekršaj organizator obrazovanja odraslih ako:

- 1) ne izvodi program osposobljavanja odraslih u skladu sa odobrenim javno važećim programom

(član 14. stav 7),

2) počinje obavljati obrazovanje odraslih bez rješavanja o ispunjenosti uslova i o upisu u Registar, za izvođenje formalnog obrazovanja odraslih i javno važećih programa osposobljavanja odraslih (član 13. st. 1. i 6. i član 14. stav 7),

3) ne vodi propisanu andragošku dokumentaciju i evidenciju (član 18. stav 1),

4) ne izvodi formalni program obrazovanja odraslih u skladu sa odobrenim programima (član 25. st. 1. i 3),

5) ne zaključuje ugovor sa polaznikom obrazovanja odraslih (član 34. stav 1),

6) izdaje javne isprave suprotno odredbama ovog zakona (član 37. st. 2, 3. i 4),

7) od odraslih naplati troškove za sticanje osnovnog obrazovanja (član 40. stav 1).

(2) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM kazniće se odgovorno lice u organizatoru obrazovanja odraslih za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

GLAVA VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 51.

(1) Organizatori obrazovanja odraslih koji realizuju programe za obrazovanje odraslih dužni su da u roku od godinu dana usklade svoju organizaciju, poslovanje i opšte akte sa ovim zakonom.

(2) Polaznici obrazovanja odraslih koji su upisali formalne programe obrazovanja odraslih do stupanja na snagu ovog zakona kod organizatora formalnog obrazovanja odraslih koji ne ispunjava uslove u skladu sa ovim zakonom, imaju mogućnost da, u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, završe obrazovanje kod istog ili drugog organizatora obrazovanja po programu koji su upisali.

(3) Organizatori obrazovanja odraslih koji stupanjem na snagu ovog zakona ne ispunjavaju uslove za izvođenje formalnih programa obrazovanja odraslih dužni su da, u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, za polaznike koji su upisali formalne programe obrazovanja odraslih do stupanja na snagu ovog zakona, organizuju završetak upisanog programa obrazovanja odraslih.

(4) Javno važeći i programi za osposobljavanje i formalni programi usavršavanja doneseni prije stupanja na snagu ovog zakona primjenjivaće se do donošenja novih programa.

Član 52.

Ministar će u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona na prijedlog Zavoda donijeti pravilnike o:

1) postupku izbora organizatora obrazovanja odraslih (član 12. stav 6),

2) sadržaja i načina vođenja Registra organizatora obrazovanja odraslih (član 16. stav 3),

3) sadržaja, formatu, načina vođenja i čuvanja andragoške dokumentacije i evidencije (član 18. stav 2),

4) načina provjere i verifikacije poslodavaca kod kojih se obavlja praktičan rad, sadržaja i načina vođenja registra poslodavaca (član 30. stav 4),

5) formi i sadržaju javnih isprava u obrazovanju odraslih (član 37. stav 5),

6) načina rada ispitnih komisija i postupku sprovođenja ispita (član 38. stav 9).

Član 53.

Do donošenja podzakonskih propisa iz člana 52. ovog zakona primjenjivaće se podzakonski propisi doneseni na osnovu ranije važećeg zakona, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 54.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi i Zakon o obrazovanju odraslih („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 59/09 i 1/12).

Član 55.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj: 02/1-021-927/21 POTPREDSJEDNIK

Datum: 25. novembra 2021. godine NARODNE SKUPŠTINE

Denis Šulić